

GAZETA LWOWSKA

Cena egzemplarza pojedynczego
Telefon Redakcji 178.

12 gr.

Wychodzi codziennie wieczorem.

Adres Redakcji i Administracji:
Lwów, Chorążczyzny 31

Z obrad Senatu.

Lwów, 19. września.

Senat kontynuował dyskusję szczegółową nad reformą rolną. W pierwszym rządzie dyskutowano nad grupą artykułów 15 do 36, traktujących o przymusowym wykupie i oszacowaniu.

Sen. Biały oświadcza, że „Piast” od samego początku uważał tę ustawę za dzieło kompromisu i odstąpił od niektórych swoich wymagań, aby ono tylko przyszło do skutku. Czyni on to z tego powodu, że uważa, iż to jest ostatni parlament polski, który w tak łagodnej formie uchwała reformę rolną.

Sen. Krzyżanowski sprzeciwia się poprawce, dotyczącej wypłaty odszkodowania w części gotówką, a w części rentą i wypowiada się za formułę sejmową, jednakże klub mowcy nie będzie sprzeciwiał się dopuszczeniu drogi sądowej dla niezadowolonych ze szacunku.

Sen. Cieński podkreśla, że najlepiej byłoby rzecz odłożyć na później i zaleca jak największą ostrożność w tej pracy.

Kierownik min. reform rolnych oświadcza się przeciw poprawkom komisji, obciążającym skarb państwa ochroną drobnych dzierżawców i odprawą dla zasłużonych pracowników.

Przystąpiono do ostatniego działu projektu ustawy.

Po przemówieniu szeregu mówców, kierownik ministerstwa reform rolnych wyluszcza zastrzeżenia rządu co do niektórych poprawek, przyjętych przez połączone komisje. Na tem dyskusję zakończono.

Następne posiedzenie w poniedziałek, 21. b. m.

Sesja sejmowa.

Lwów, 19. września.

Pod przewod. marsz. Rataja zebrał się **konwent senjorów Sejmu**. Przedmiotem obrad była sprawa **ustalenia terminu rozpoczęcia prac Izby**. Po krótkiej dyskusji upoważniono p. Marszałka do zwołania komisji sejmowych już w dniu 29. bm. Termin pierwszego walnego posiedzenia Sejmu pozostaje w związku z terminem, w którym rząd wniesie do Sejmu projekt budżetu na r. 1926. **Prawdopodobnie posiedzenie to odbędzie się 6. października**, gdyż informacja rządowa głosi, że budżet w tym terminie będzie przedstawiony na plenum Sejmu.

Ożywiona dyskusja toczyła się nad sprawą **preliminarza budżetowego** na r. 1926. Przyjęto ogólną zasadę **zniżenia budżetu sejmowego**, a w szczególności upoważniono Marszałka Sejmu do **zmniejszenia dyjet poselskich o 6%**. — Pod koniec posiedzenia Marszałek podał do wiadomości, że wycieczka parlamentarzystów francuskich przybędzie do Polski z początkiem października, oraz że rumuńscy parlamentarzyści wystosowali do członków naszego parlamentu zaproszenie, aby wzięli udział w wycieczce do Rumunii.

Oświadczenie p. Stressemanna.

W SPRAWIE PAKTU BEZPIECZEŃSTWA.

Lwów, 19 września.

„Ekspres Por.” donosi z Berlina iż wczoraj odbyła się u Min. spraw zagr. Stressemanna konferencja prasowa, na której minister oświadczył się za ostatecznym terminem konferencji w spra-

wie pak u zachodniego w dniu 5 października. Udział przedstawicieli Polski i Czechosłowacji jest wykluczony (?) Ewentualny pakt wschodni nie posiadałby (?) takiej rozciągłości jak pakt zachodni.

Zebrań u Marszałka Sejmu.

Lwów, 19 września.

W mieszkaniu Marszałka Rataja odbyło się zebrań towarzyskie, z udziałem pana Premiera Grabskiego i szeregu wybitnych przywódców polskich ugrupowań politycznych oraz posła Wiślickiego (Kolo żyd.). W czasie rozmowy poruszono kompleks spraw natury polityczno-gospodarczej, jakie wyłaniają się w przededniu otwarcia sesji sejmowej. Rozmowa, przybierała miejscami charakter ożywionej wymiany zdań. Z chwilą jednakże, gdy Premier Grabski przedstawił zebrań szereg dalszych zamierzeń w dziedzinie gospodarczej na najbliższą przyszłość przedstawiciele Sejmu, przyjęli do wiadomości z nczuciem dużej ulgi wywody p. Premiera. To też stwierdzić należy, że przedstawiciele stronnictw nie ujawnili intencji w kierunku zmiany pod względem politycznym dotychczasowego stanu rzeczy.

Rekowania kopenhaskie.

Lwów, 19 września.

Zapytany o wynik konferencji w Kopenhadze przewodniczący delegacji polskiej Minister Wasilewski, odpowiedział przedstawicielowi P. A. T., że na porządku dziennym była sprawa spławu na Niemnie, komunikacji, dostępu obywateli polskich na terytorium litewskie oraz sprawa opieki konsularnej. W sprawie spławu, komunikacji, oraz wzajemnego dostępu obywateli na terytorium polskie i litewskie, uzgodniono stanowiska obu delegacji.

Na następnym posiedzeniu, wyznaczonym na 10 października w Lugano, będzie jeszcze rozpatrywana sprawa komunikacji kolejowej i opieki konsularnej. W tym sensie też został podpisany protokół drugiego posiedzenia plenarnego z 15 września. Konferencja kopenhaska wywołała wielkie zainteresowanie we wszystkich państwach nadbałtyckich, czego dowodem są liczne artykuły jej poświęcone w prasie duńskiej, szwedzkiej, lotewskiej i t. d. Prasa sowiecka i niemiecka również poświęciły uwagę tej konferencji, rozumiejąc wielkie jej znaczenie dla całokształtu stosunków ekonomicznych całego dorzecza Niemna i sąsiadujących z niem państw. W Kopenhadze przedstawicielstwa angielskie, francuskie i włoskie były utrzymywane w stałym kontakcie z pracami konferencji. O ich przebiegu był oczywiście informowany rząd duński. Duński minister spraw zagranicznych hr. Moltke, u którego obaj delegaci polscy byli na pożegnaniu, dał wyraz swemu zainteresowaniu z przebiegu konferencji, uznając jej wielką doniosłość.

Przyspieszony powrót.

Lwów 19. września.

Prezydent Rzpltej wrócił do Warszawy. Wcześniejszy powrót Prezyd. Rzpltej pozostaje w związku z przyjęciem biskupów prawosławnych, którzy mieli według poprzedniego planu zjechać do Spały. Obecnie będą oni przyjęci jutro przez Prezydenta w Belwederze.

Synod.

Lwów, 19. września.

Pod przewodnictwem metropolity Dyonizego odbył się w Warszawie synod cerkwi prawosławnej w Polsce. Zgromadzenie synodu zwołano w celu urzędowego zaprotokolowania aktu uznania autokefalii. Bezpośrednio po tem odbyła się narada wszystkich biskupów prawosławnych w Polsce z udziałem delegacji patriarchy Konstantynopola i cerkwi prawosławnej w Rumunji. Następnie delegacja biskupów prawosławnych ziołyła wieniec na płycie Nieznanego Żołnierza na pl. Saskim.

Zmiany w konsulatach.

Lwów, 19 września.

W konsulatach polskich na terenie Rzeszy niemieckiej nastąpi szereg zmian personalnych. Konsul polski w Hamburgu p. Pomian przeniesiony zostanie do Berlina, a konsul p. Namysłowski z Berlina do Hamburga.

Aż do uchwalenia noweli.

Lwów, 19. września.

Związek Izb przemysłowo-handlowych uchwalił wystąpić do rządu z memorjałem, domagającym się tymczasowego wstrzymania wykonania ustawy o ograniczeniu w sprzedaży i spożyciu napojów alkoholowych aż do uchwalenia przez Sejm noweli do tej ustawy.

O stosunkach polsko-gdańskich.

Lwów, 19 września.

„Times” w dłuższym artykule omawia sprawę gospodarczych korzyści Gdańska na wypadek połączenia się z Polską. Autor powołał się na wywody samych nacjonalistów niemieckich, którzy twierdzili, że Gdańsk, gdyby się stał miastem czysto niemieckim, straciłby na znaczeniu i podupadłby niewątpliwie.

Optymizm Min. Skrzyńskiego.

„NIGDY SOJUSZ POLSKO-FRANC. NIE BYŁ BARDZIEJ ŚCISŁY, JAK OBECNIE”.
Lwów, 19 września.
Jeden z dziennikarzy polskich w Paryżu rozmawiał z Min. spraw zagr. p. Skrzyńskim. Min. oświadczył, że wyjeżdża pod najlepszym wrażeniem. Nigdy sojusz polsko-francuski nie przed-

Życie polityczne.

Lwów, 19 września.

— Premier Grabski odbył konferencję z pos. Żdziechowskim, przew. sejmowej komisji budżetowej. Konferencja dotyczyła spraw związanych z budżetem na rok przyszły. Premier informował przewodniczącego komisji budżetowej o stanie prac nad budżetem i o wysokości preliminarza przyszłorocznego wobec konieczności zarządzania szerszych oszczędności.

— Wczoraj przybył z Paryża do Warszawy Min. spraw zagr. Aleksander Skrzyński.

— Szef wydziału prasowego Ministerstwa spraw zagr. dr. Grabowski wyraził w imieniu Ministerstwa S. Z. posłowi Z. S. S. R. Wojkowowi ubolewanie z powodu zaszłego incydentu, w czasie jego podróży do Lwowa, wyjaśniając nieścisłość informacji prasy lwowskiej.

— Ministerstwo spraw wojskowych powołało komisję złożoną z mjr. Szt. Gen. Rudzińskiego, por. Radomskiego i por. Kujawskiego, która ma przegłądać akta byłego biura prezydjalnego M. S. Wojsk. w latach 1919 i 1920. Akta stanowiące wartość historyczną przekazane będą do biura historycznego Sztabu generalnego.

Wiadomości zagraniczne.

Lwów, 19 września.

— Wobec kryzysu papierowego, jaki przeżywają Sowiety, został delegowany przedstawiciel głównego związku papierowego po zakup papieru do Finlandji, Norwegji i Niemiec.

— Aresztowano w Wiedniu trzech pułkowników b. armji austriackiej, którzy zaopatrzyszy się w fałszywe dokumenty, zamierzali udać się do Marokka celem wstąpienia do armji Abd-El-Krima.

Informacje.

Lwów 19 września.

— Bawiący obecnie na kuracji w Poznaniu Władysław Reymont otrzymał ostatnio egzemplarz I. tomu „Chłopów” w przekładzie japońskim. Wkrótce ukaza się „Chłopi” w przekładzie hinduskim (w narzeczu bengalskim).

— Z Tokio donoszą: Gmach parlamentu spłonął prawie całkowicie. Ocalały tylko biblioteka i archiwum.

Rewolucja w Boliwji.

Lwów, 19 września.

Jak donoszą z Brazylii w Boliwji wybuchła rewolucja. Ogłoszono tam stan obłężenia.

O protokół genewski.

Lwów, 19 września.
Z Genewy donoszą: Wybrany został do podkomisji rozbrojeniowej jako delegat poseł Dębski. Podkomisja ta ma zająć się stosunkiem obecnego Zgromadzenia Ligi do protokołu genewskiego. Zasadnicze znaczenie tej podkomisji jest bardzo wielkie.

Zagadnienie rozjemstwa.

Lwów, 19 września.
Komisja prawnicza Ligi Narodów zajmowała się zagadnieniem rozjemstwa. Sir Cecil Hurst oświadczył, że rząd angielski jest przeciwny obowiązkowemu rozjemstwu stałego Trybunału Międzynarodowego w Hadze. Jak wiadomo, na zeszłorocznym Zgromadzeniu Ligi Narodów ówczesny premier angielski Mac Donald występował stanowczo za rozjemstwem obowiązkowym. Cecil Hurst starał się wykazać, iż proste zastosowanie artykułów paktu, zarówno gdy chodzi o arbitraż, jak i o działalność Rady, może załagodzić wszelkie konflikty. Anglia — oświadczył mowca — pragnie zachować w tej sprawie wolną rękę.

Następnie zabrał głos przedstawiciel Belgii, Rollin, podnosząc wielkie znaczenie obowiązkowego rozjemstwa, nawet w tym wypadku, gdy państwa zainteresowane przyjmują je z pewnymi zastrzeżeniami. Rollin wspominając zeszłoroczne przemówienie Mac Donalda, podkreślił radykalną zmianę poglądów Anglii. Wobec rezultatów dyskusji, przedstawiciel Urugwaju, Buero, wycofał narazie swój wniosek złożony z początkiem r. 1925, wzywający narody do przyjęcia klauzuli arbitrażu. Na tem ukończono dyskusję ogólną, poczem wybrano podkomisję z 16 członków, która ma wyaleść podstawy dla zajęcia stanowiska w sprawie rozjemstwa przez tegoroczne Zgromadzenie Ligi.

Główna trudność.

Lwów, 19 września.
„Manchester Guardian“ dając przegląd obecnego stanu sprawy bezpieczeństwa twierdzi, że **główną trudność stanowi obecna Polska, która nie chce stać się kosztem ofiarnym Europy i stara się zabezpieczyć swoje granice zanim jeszcze przyjdzie do zawarcia paktu zachodniego, lub też równocześnie z nim.** Celem uspokojenia słusznych obaw Polski, uwzględniono jej życzenie i postanowiono odbyć konferencję w sprawie paktu zachodniego i wschodniego równocześnie.

Czy naprawdę?

Lwów, 19 września.
Sowiety miały oświadczyć, iż w razie osiągnięcia paktu gwarancyjnego na wschodzie, włączającego Rosję, stanowisko Moskwy względem Ligi Narodów zmieniłoby się całkowicie.

Zbliżenie polsko-rosyjskie.

Lwów, 19 września.
„Daily Telegr.“ donosi, że mała skłonność zachodnich aliantów do obradowania równocześnie z paktem gwarancyjnym nadreńskim nad gwarancją polskich granic, ma ten skutek, iż dokonywuje się silne zbliżenie rosyjsko - polskie, popierane szczególnie ze strony polskiej. Cziczerin pragnie jednak nie tylko nawiązać z Polską stosunki przyjazne, lecz także odwieść Mussoliniego od podpisania paktu zachodniego i pozyskać go dla idei ententy rosyjsko-włoskiej.

Co dzień niesie?

Administracja „Gazety Lwowskiej“ przyjmuje ogłoszenia tylko przy równoczesnym złożeniu gotówki.

Sobota, 19 września. Rzym. kat. Januarego. — Gr. kat. Wosp. cz. M.
Niedziela, 20 września. Rzym. kat. 16 po Z. Sw. — Gr. kat. 15 po Sosz.

Wywóz zboża.

Lwów, 19 września.
Eksport zboża polskiego za granicę rozpoczął się już w całej pełni. Kontrakty wywozowe zawarto z Czechosłowacją, Skandynawją, Danją i Holandją. Dotychczas wywieziono z górą 8 tysięcy wagonów żyta. W dalszym ciągu czynione są przygotowania do wywozu jęczmienia i pszenicy. Oprócz firm wywozowych polskich, rozpoczęły swą działalność eksportową placówki kapitałami zagranicznymi.

Cena ropy w Borysławiu.

Lwów, 18 września.
Z Borysławia donoszą: Cena ropy trzyma się na poprzednim poziomie 156—157 dolarów za pojedyncze wagony. Przy partjach większych ponad 50 wagonów żądają 165 dolarów. Transakcji większych nie było. Krążą tu pogłoski o sprzedaży całości firmy „Premier“.

Natychmiast.

Lwów, 19 września.
Uwzględniając trudne położenie finansowe eksporterów

Polska w prasie szwedzkiej.

Lwów, 19 września.
„Svenska Dagbladet“ wydała specjalny dodatek, poświęcony Polsce, zawierający wywiady z Prezesem Rady Ministrów Grabskim i Ministrem przemysłu i handlu Klarnerem, oraz 14

Teatry na dziś i jutro.

TEATR WIELKI.

Sobota, 19 września „Romans zeszytowy“, komedia w 3 akt. z prologiem Jerzego Kaisera.

Niedziela, 20 września o godz. 3.30 pop. po cenach do połowy znizowanych „Uciekła mi przepióreczka“, komedia w 3 akt. Stefana Zeromskiego.

Niedziela, 20 września o godz. 7.30 „Aida“, opera w 3 akt. J. Verdi'ego.

TEATR NOWOŚCI.

Sobota, 19 września „Lyzistrata“, wznowienie, operetka w 3 akt. Pawła Linckego, z udziałem p. Meli Grabowskiej w roli tytułowej.

Niedziela, 20 września „Taniec o północy“, dramat w 4 akt. K. More'a.

Otwarcie „Wystawy Jesiennej“ Tow. Przyj. Sztuk Pięknych odbędzie się w niedzielę, dnia 20. bm. o 11 w poł. w stałym lokalu Tow. w gmachu Muzeum Przemysłowego (brama od ul. Dzieduszyckich 1). Wystawa ta zawiera kolekcję Ad. Bunscha i Wl. Lama, których dotychczasowe wystawy wyjątkowo powodzeniem cieszyły się w sferach miłośników sztuki. Wystawa otwarta codziennie do 3 pop.

(—) Nagłe zasląbnienie w mleczarni. Marja Baj z Hołoska Małego przybyła wczoraj do mleczarni „Marja“ przy ul. Leona Sapichy 85 i kazała sobie podać herbaty. W tej samej chwili nagle zrobiło jej się niedobrze i zemdląła. Zawezwano na miejsce Pogotowie ratunkowe, które odwiozło ją do szpitala.

(—) Nieszczęśliwa ofiara własnej nieostrożności. Robotnik tartaczny w Chodorowie Władysław Korczak przez nieostrożność podczas pracy zranił się ciężko w

węglowych Min. kolei wydało polecenie, aby nieuregulowane do tychczas różnice taryfowe, wynikające z zaprowadzenia specjalnych ulgowych taryf eksportowych na węgiel wyplacone były firmom natychmiast w wysokości 75 proc. należności.

5 milionów dolarów.

Lwów, 19 września.
Poznański krajowy Związek Komunalny zaciągnął w Ameryce pożyczkę w wysokości 5 milj. dolarów, przeznaczoną na uregulowanie kredytu długoterminowego. Min. Skarbu zatwierdziło już warunki tej pożyczki, której realizacja nastąpi w czasie najbliższym.

Zarządzenie Rumunii.

Lwów, 19 września.
Wobec pogłosek o podwyższeniu przez rząd rumuński stawek celnych od węgla importowanego do Rumunii dowiadujemy się ze źródeł miarodajnych, że zarządzenie takie rząd rumuński istotnie wydał. Skierowane jest ono przeciw importowi węgla węgierskiego, który jest węglem złego gatunku, a zalewa ostatnio rynek rumuński. Jest jednak nadzieja, że uda się wyjednać u rządu rumuńskiego ulgi dla importu węgla polskiego, który gatunkowo jest dużo lepszy od węgla węgierskiego.

artykułów, traktujących o najważniejszych dziedzinach życia gospodarczego Polski. W dodatku tym zamieszczono również portrety Prezydenta Rzpltej, Premiera Grabskiego, Ministrów Skrzyńskiego i Sikorskiego, oraz zdjęcia z Tatr, Wilna, Krakowa i Śląska.

prawą nogę, tak, że musiano go odwieźć do szpitala powszechnego we Lwowie.

(—) Najechanie tramwaju na wóz wojskowy. Na ul. Legionów wóz tramwajowy KD. najechał wczoraj na wóz wojskowy 26 pp., przyczem woźnica Salomon Diamond doznał lekkiego uszkodzenia ciała.

(—) Czyja własność? Onegdaj organa policyjne zakwestjonowały u znanego złodzieja Ludwika Bodulaka, zam. przy ul. Stoblińskich 27, 10 metrów pasa transmisyjnego, który pochodzi z kradzieży na szkodę nieznanego właściciela. Aresztowany Bodulak odmawia wszelkich wyjaśnień.

(—) Ostrożnie z rewolwerem. Właściciel składu futer przy ul. Hetmańskiej, Uszer Fisch, manipulował wczoraj tak nieostrożnie rewolwerem, iż ten wypalił, a kula ugrzęzła Fischowi w nodze. Lekarz Pogotowia ratunkowego zaopatrzył go i pozostawił opiece domowej.

(—) Włamania i kradzieże. N. Hutter, dyrektor Targów Wschodnich zawiadomił I komisariat P. P., że w nocy na 7. września nieznanymi sprawcami dostali się do pawilonu zapomocą dorobionego klucza i skradli na szkodę Jana Bardasza, zam. przy ul. Głębokiej 4, rozmaite rzeczy. wart. 470 zł. Zarządzono poszukiwania. — Na szkodę Samuela Feldmana, zam. przy ul. Kr. Jadwigi 86, skradł wczoraj jakiś złodziej z ganku dywan perski, wart. 300 zł.

(—) Do aresztów policyjnych oddano wczoraj: Wład. Setnika z Zamarstynowa za pobicie na ul. Sykstuskiej Marji Hajko, Józefa Matuszkę, złodzieja, za kradzież maki na szkodę Chai Agid przy ul. Rutowskiego Teklę Bożek za wywołanie awantury w stanie pijanym, Piotra Podgórskiego, Wilhelma Emerlego, Marka Hamalę, Annę Kuczmę za awantury i opilstwo, Kos Petronelę ze względów sanitarnych, oraz Katarzynę Iwanicką za natrętne żebranie.

W Lozannie.

Lwów, 19 września.
„Morning Post“ podaje, że według informacji z dobrze poinformowanego źródła, rząd angielski zgodził się na wspólne narady w Lozannie, podczas których przedstawiciele Polski i Czechosłowacji prowadziłby równocześnie rokowania z przedstawicielami Niemiec. Rząd angielski nalega jednakże na to, aby zachodni pakt gwarancyjny nie był uwarunkowany gwarancjami na wschodzie.

Sprawa Mossulu.

Lwów, 19 września.
Według zapowiedzi, Rada Ligi Narodów poweźmie jutro, na posiedzeniu publicznym, decyzję w sprawie Mossulu. Charakter tej decyzji trzymany jest w ścisłej tajemnicy.

Przeciw paktowi.

Lwów, 19 września.
Rezolucja drezdeńskich niemieckich narodowców przeciw paktowi gwarancyjnemu jest żywo dyskutowana w prasie. „Vorwärts“ sądzi, że gabinet niemiecki znajduje się w stanie poważnego przesilenia. Za tydzień być może nie będzie już istniał gabinet Luthera.

Nie uznają.

Lwów, 19 września.
We wczorajszej dyskusji w sejmie gdańskim nad budżetem na r. b. należy podkreślić przemówienie posła nacjonalistycznego Philipsena, który oświadczył, że jeżeli Liga Narodów poweźmie w sprawie poczty polskiej w Gdańsku decyzję w myśl sprawozdania rzeczoznawców, to nacjonałści niemieccy w Gdańsku nigdy nie uznają jej za prawomocną. Budżet przyjęto znaczną większością.

Przygotowują się do odwetu.

Lwów, 19 września.
„Eclair“ zauważa, że budżet wojskowy niemiecki jest przesadnie wielki i nie stoi w stosunku do szczupłości armii niemieckiej co pozwala przypuszczać, że dziesiątki milionów marek są przeznaczone na cele armji tajnej. Należy również mieć na względzie, pisze dalej dziennik, że olbrzymie sumy przeznaczone na Schupo figurują w budżecie ministerstwa spraw wewnętrznych. „Eclair“ dochodzi do wniosku, że Niemcy dążą do zmiany swej granicy wschodniej i planują pakt gwarancyjny, który nie obejmowałby Polski. Jest rzeczą widoczną, kończy dziennik, że Niemcy przygotowują się skrycie do odwetu.

Demonstracja.

Lwów, 19 września.
Z Hagi donoszą: Zwołane na piątek posiedzenie Izby, miało przebieg zgola nieoczekiwany, albowiem po raz pierwszy od czasu istnienia holenderskiej Izby parlamentarnej została Izba podczas omawiania odpowiedzi na mowę tronową odroczone, ponieważ większa część członków Izby wstrzymała się od głosowania.

Konwencja angielsko-rumuńska?

Lwów, 19 września.
Z Rygi donoszą: Prasa moskiewska publikuje alarmujące artykuły z powodu wizyt 2 angielskich krążowników w Konstancy. Dzienniki przypominają, że w ostatnich dniach członek rady rewolucyjnej Kirejew, wyraził przypuszczenia, że między Anglią a Rumunją przygotowuje się wojskowa konwencja morska. Zdaniem prasy sowieckiej, wizyta w Konstancy może służyć do potwierdzenia tego przypuszczenia.

